

Szerkesztőiroda:
Csik-Szereda
Györgyjakab Márton
könyvkereskedése
hová
a lap szellemi részét illető
közlemények,
előfizetési pénsek és hír-
detések küldendők.

CSIKI LAPOK

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.
MEGJELENIK MINDEN SZERDÁN.

Előfizetési ár:
Egész évre 4 frt.
(Külföldre) 6 frt.
Félévre 2 frt.
Negyedévre 1 frt.
Hirdetési díjak
a legolcsóbban számítottak
Bélyegdíjért külön minden
beiktatásnál 30 kr.
Nyitási cikkek
soranként 10 kr-ért köz-
vetnek.

Felelős szerkesztő: **Dr. Bocskor Béla,**
FŐMUNKATÁRSÁK: Hochschild Lajos Gyergyóban. Vitos Mózes a központban.

Kiadó tulajdonos: **Györgyjakab Márton.**
Embery Árpád Udvarhely megyében.

Főhívás előfizetésre.

Az október—december havi negyedik negyedre új előfizetést nyitunk.

Egészévre 8 korona (4 frt.)
Félévre 4 korona (2 frt.)
Negyedévre 2 korona (1 frt.)
Külföldre: 12 korona (6 frt.)

Ugyan ezen alkalommal tisztelettel felkérjük azokat, kik az előfizetési díjakkal hátrálékban vannak, hogy a hátrálékos összegeket kiadóhivatalunkhoz (Györgyjakab Márton könyvkereskedése) beiktatni sziveskedjenek.

Előfizetéseket elfogad Csik-Szeredában Györgyjakab Márton, Gyergyó-Szentmiklóson Kricsa Péter ur.

Csik-Szereda, 1893. szept. hó.

A „Csiki Lapok”
szerkesztője és kiadója.

A szocializmus.

I.

A szocializmus a gazdagnak a szegényhez való viszonyában áll. Ez az emberiség társadalmi életének legfontosabb kérdése. Ez az, a mi az emberiségnek és sorsa intézőinek a legtöbb bajt és gondot okozott és okoz a világon. A bűn átka az emberek szellemére az értelem sötétségét borította. De Isten a szocializmus kérdése felett sem hagyott az elsötétült értelem éjjelén bizonytalanságban. Isten az ő szent fia által, ki a világ világossága lőn, szétrezengette az értelem éjét, midőn a világnak az emberi jelen és jövő életre szükséges örök tiszta igazságot kihirdetett. Az isteni Megváltó „tanításai által, melyeket a gazdagságnak a szegény-

séghez való viszonyai felett tartott, a szocializmus kérdést minden időre megoldá.”

S honnan, miért mégis, hogy éppen napjainkban éljük azon időt, melyben „a társadalom a szocializmussal szemben félelemben és rettegésben áll?” A felelet egyszerű és világos. Azért van e mai szorongó állapot, mely lidércnyomásként nehezedik nemcsak egyes országok társadalmaira, hanem az államok életére is, mivel a mai társadalmak és azok sorsának intézői törekvéseikben nem követik azokat a szabályokat és törvényeket, melyeket az isteni üdvözítő tekintetben hozott. S mik lehetnek e szabályok és törvények? Kevés és rövid szavakba foglalva keresztény felfogás szerint ezek, vagyis a gazdagnak a szegényhez való viszonya ez: „Adjatok, hogy mindenki élhessen, és hogy ne sanyarogjon”, az az ne élhessék!

Onnan van tehát a mai társadalmi egyensúly, társadalmi rend, társadalmi egység, társadalmi összhangzat s az annyi hajtogatott testvériség köteleke megbomolva, mert letértek az emberek azon utról, melyet az Isten számukra kijelölt.

Ez hát oka a mai szocializmus kérdésnek, mely a népek, nemzetek és államok érdekében oly sürgős megoldásra vár. Hogyan történjék a megoldás? Egyszerűen. Vissza kell térni az elhagyott utra. Igen, e kérdés a népek javára csak akkor nyer kellő megoldást, ha az egész társadalom s első sorban a gazdagok az isteni üdvözítő érintett rendelkezéseinek megtartására visszatérnek, külön-

ben hasztalan minden törekvés, hasztalan minden fáradság, mert nem létezik a világon semmi féle bölcsesség, semmiféle hatalom, mely a napi renden levő s a nemzetekre átként súlyosodó mai szocializmus kérdést megoldja.

De világítsuk meg egy néhány adattal a dolgot.

A világi jog elvei szerint minden ember korlátlanul tehet tisztességes uton-módon szerzett vagyonával a mit akar, ezért törvény által büntetésre méltó cselekményt alig követ el. Azonban másképp áll a dolog az isteni igazságosság bíró széke előtt. E szerint az ember az „ő javainak s gazdagságainak csak gondviselője és a jó Isten szigorú számadást követel tőle vagyonának sáfárkodásáról.”

Isten az ő áldásaiban a gazdagot és szegényt egyenlő módon akarja részesíteni. Isten táplálhatná a szegényt is, mint az ég madarait és a föld állatjait, de e fontos tisztelet átruházta a gazdagra, mint helyettesére, hogy a szegény élelemben szük-séget ne szenvedjen.

Igy szól Isten a gazdaghoz: „Ég és föld enyém, és minden, mit te birsch, szintén az enyém és te tartozol nekem számot adni arról, a mit tőlem kaptál. Én nem szorultam a te javadra s adományodra, de vannak szükségét szenvedő gyermekeim és akarom, hogy ezeknek azt megadjad, mit nekem megadni kötelezve vagy.”

A szegényeknek nincsen joguk követeléseiket a világi törvényhatóság által besze-

A „CSIKI LAPOK” TÁRCZÁJA.

A párbaj.

A középkor e szomorú öröksége még mindig él, még mindig virágozik.

Tudják, látják, hogy nem okos dolog s még sem tudnak megválni tőle.

Meg vannak győződve, hogy nem észszerű, hogy az igazság követelményeinek a legtávolabbról sem felel meg, hanem azért még is akadnak bámulói sőt védelmezői.

Egy, a maitól teljesen elűtő korunk idétlen szülötte, a vak véletlen ferde nézésű gyermeke s még sem tudják visszadobni oda többi társai: azon sok czafrang és lim-lom közé, melyektől rég megszabadította az emberiséget a folyton nagyobb tért foglaló civilizáció. Csak ezzel az egygyel nem tud megbirkózni; pedig hatalmas szövetségesei vannak. Ilyen a lelkiekben uralkodó egyház, mely nemcsak tiltja, hanem a legnagyobb vétkek közé sorolja. Ilyen a törvény, mely üldözi és a józanon gondolkodó emberek óriási száma, kik elítélik.

És a párbaj, e mérges növény csak burjánzik tovább, bódító kipárolgásával elszedíti az elméket, megméltelyezi az emberek szívét, lelkét és szedi áldozatait tovább a társadalom nagy gyönyörűségére; mert hiszen a párbajnak — legalább közfelfogás szerint — a társadalom egyetlen pártfogója.

Az egyén igyekszik megszabadulni a párbaj nyúgaitól, de nem lehet, mert a társadalom nem

engedi; a sértést okvetlen vérrel kell lemosni, mert csak így van elég tőve a becsületnek.

Ha az egyén tulteszi magát a ferde nézeten, ha elégtételért más forumhoz fordul, el van veszve, a szigorú társadalom elítéli, míg a sértő fél felemelt füve járkalhat s sértegetéseit büntetlenül folytathatja.

Valahányszor a párbaj eltörlése jön szóba, mindig csak a társadalomra hivatkoznak; az egyéni akarat ilyenkor számításba sem jön. Nem, mert a párbajt maga a társadalom dédelgeti s a társadalmi illem, a társadalmi etiké még mai nap is szükségesnek mondja azt.

Pedig ha az egyének — kikből a társadalom áll — komolyan elhatároznák, könnyű szerrel ki lehetne irtani e gyomot, annál is inkább, mert már a mai párbaj mánia a tulságig ment, s a párbajok jó nagy része nélkülözi az igazi komolyság jellegző vonásait, némelykor még éppen nevetségessé válik. A komoly számba menő párbajok legtöbbször gyászt és szerencsétlenséget vonnak maguk után, a nélkül azonban, hogy általuk az erkölcsi világrend akár csak szemernyit is javulna.

Két gimnázista összekap egy mindenik előtt elérhetetlen ideál felett.

Az ügy végleges lebonyolítására alkalmas eszközül a párbajt választják.

A segédek összeülnek, megállapítják a feltételeket s hogy az ügy a lovagiasság szabályainak megfelelőleg nem intéztetik el, az csak azon mulik, hogy az érdekelt szülők idejében nezzét veszik a dolognak s a lovagias gimnázistákat lefűlelik.

Hogy ottlön mi történik a kulisszák mellett az nem kérdés; a nebulók azonban örvendenek mert a becsületnek elég tétetett.

X. ur roppant sokat ad magára, egyik legnagyobb gyengéje a szereplési viszketeg. Mindennütt ott van, mindenütt első akar lenni, nem tekintvén arra, hogy ily formán sokszor másokat bánt s mások érzékeny oldalait sérti.

Y. komoly ember, nem szereti az ugrifüleséget s felháborodásában kiszalasztja a száján, hogy mily henczegű fráter ez az X. ur.

A megjegyzés X. fülébe jut s a helyett, hogy okulna belőle s máskor szerényebben viselkednék, provokálja Y-t.

A párbaj megtörténik, s mi az eredmény? Két nagy lyuk, a melyeket a levegőn ütöttek. De a becsületnek elég van tőve.

Z. urat V. ur minden igaz ok nélkül össze-gazemberezi. Z. ur a társadalmi szokások nyomása alatt párbajban keres elégtételt.

V. ur a helyett, hogy megkövetné Z-t, elfogadja a párbajt.

Kiállanak. A sértett Z. lő, de nem talál. A sértő fél golyója azonban a sértett szívén találja.

A szerencsétlen ifju özvegy hangos zokogása, az árván maradt kis gyermek szívet rázó sirása s a jobb érzésűek megbotránkozásának zugó moraja közül felhangzik:

A becsületnek elég van tőve.
Vajjon jól van-e ez így??

detni; de „ha megvonatik tőlük a fizetés, akkor ők az örök bíró előtt emelnek panaszt“, ki irgalom nélkül itél a könyörtelenség felett és egy ital vizet sem hagy jutalom nélkül.

Testvérközösségre vagyunk alkotva, melynél fogva egy legbensőbb életközösségben élő nagy családot alkotván, ha egy tag szenved, szenvednek vele a többiek is. Egyiknek terhet és keresztjét a másik is köteles viselni. Ez a kereszténység szelleme, mely egyuttal a testvériség, részvét és kölcsönös könyörület szelleme. Az az igazi testvériség, ha az élet minden súlyát egymással megosztjuk. Már pedig mi mindnyájan testvérek vagyunk.

Az egyensúly az emberi társadalomban csak a keresztény elvek szerint állítható helyre és tartatik fenn. Segítségére lehetünk a szegényeknek anyagilag és szellemileg. Nem szabad a gazdagnak a bőségben uszni, míg a szegény és övéi éheznek és sanyarognak.

A „gazdagság, általán idegen jószág t. i. az Istené, melyet mi mint sáfárok birunk... közönségesen igazságtalanságra és bűnre csábít.“ Az igazi javak: az igazság, mely erény.

A szociális kérdés csak ezen elvek érvényesítésével nyer megoldást, ha t. i. a gazdagok anyagi és szellemi feleségeiket a szeretet és jótékony cselekedeteire fordítják.

Mezőgazdaságunk.

Alfalu, szept. 22.

A mezőgazdaságot, ha okszerűen gazdálkodunk úgy kell tekintenünk, mint egy termelési vállalatot, egy üzletet, mely nemcsak a befektetett tőke kamatait kell jövedelmezze, hanem kell, hogy a gazdának annyi vesződés és fáradság után üzleti tiszta nyereséget is adjon.

Mint minden üzletnél, úgy itt is három termelési tényező működik az új javak előállítására: természet, munka és tőke.

A természet erői és adományai u. m. a talajban és levegőben lévő növényi tápláló anyagok, melegség, eső, szél és általában az időjárás; ércsók, kőzetlepek, állatok, növények, folyók, tengerek, utak stb. mind megfigyelés és ügyesség által hasznunkra hajthatók, de mivel hogy csaknem minden vidéken változnak, hol meg hiányoznak: nekünk kell hozzájuk alkalmazkodnunk, mert azok nem simulnak tetszésünk szerint.

Innen van az, hogy míg egyik vidéken a szemtermelés hasznos adó gazdálkodási rendszer; más vidéken, pl. nálunk, a takarmánytermelés s ennek alapján az állattenyésztés kell gazdálkodásunk fő irányát képezze.

Mit látunk e helyett? Népet, mely kizárólag azért szántja és műveli földjét, hogy rozsot és mindig rozsot teremjen, ha alkalmas rá földje, ha nem. Arra, hogy takarmánynak valót természetesen, sajnálja földjét, no meg hát nem is szokták apái, szomszédjai azt tenni. Pedig nincs hálátlanabb módja a gazdálkodásnak, mint rossz földbe gabonát vetni, mikor még a jó föld is hálátlanává válik, ha nem vigyázunk rá. De hát a mi gazdasági rendszerünk mellett — nemcsak a kettős, de a hármas határrendszer mellett is — nem lehet ez másként. Hiszen most a gazda nem a jövedelemért dolgozik, hanem azért, hogy éppen csak megéljen. Sok vagy kevés munka kell-e az mindegy: a gazdának rozs kell, okvetlenül rozs, mert hanem éhen hal. Addig, míg gyér a lakosság a baj nem is olyan nagy, mert van föld elég, van mit ngarban hagyni. De mi lesz, ha a lakosság megszaparodik? Be áll az az eset, hogy a föld nem nyújt elég élelmet: lesz Moldvába vándorlás!

E bajon gazdasági rendszerünk gyökere változtatása s a lent mondandók megszívélése által segíthetünk, megelőzőleg azonban tagosítanunk kell, okvetlenül tagosítani, ha kényszer útján is.

Sokan vannak s ezek inkább a látszatot tekintik, a kik az ipart és kereskedelmet a mezőgazdaság ellenségeinek, versenytársainak nézik. Hogy ez téves felfogás, a dolog mélyére látó embernek bizonyítani sem kell, mert hiszen ezek látják el bőven a mezőgazdaságot a termelés két hatalmas eszközével: a piacczal és tőkével. A hol kifejlett ipar és kereskedelem van, ott mind inkább és inkább fogy a földműveléssel foglalkozók száma s növekszik a mezőgazdaság terményeit keresők. Mihelyt pedig az élelmi szerek keresettek; a termelő figyelme azonnal oly kérdésekre irányul, melyek eddig közömbösebbek voltak. Melyik termény az, mely az előállítás költségehez képest legdrágábban kel? Hogyan lehet a jövedelmet, az előállítási költség csökkentése által, gyarapítani? A gazda, ki a kérdéseket felvetette, felhagy az oly művelési ággal, mely az ő körülményei között nem fizeti ki magát s teljes erejével olyanra veti magát, a mely legtöbbet jövedelmez, azután pedig kutatja a módokat, melyek a munkát megrövidítik, egyszerűsítik és nyereségesebbé teszik.

Az angol gazda például miért igyekszik mindenek előtt húst előállítani? Nemcsak azért, mert az állatok trágyája megtermékenyíti földjét, hanem azért is, mert husuk igen keresett cikk és Angolországban mindenütt igen könnyen kel el.

Ha nálunk hirtelenében nagy mennyiségű húst tudnánk előállítani, a mint gyakran tapasztaljuk is, az árak annyira csökkennék, hogy az előállítási költségeket nem fedezik. Miért? Mert nincs elég kereslet, a piacok, vagy az azokat közelebb hozó vasutak tőlünk messze vannak. Piacokat tehát nekünk, vagy a piacokat közelebb hozó vasutakat s akkor nemcsak az ipar és kereskedelem, hanem mezőgazdaságunk is új életre kel, de addig nem lehet bármi jobbat várni, mert igaz van a nagy francia gazdának Lavergnénak, hogy Arkwright és Watt nélkül Bakewell nem tehetné volna, a mit tett.

Ditrói P. Jenő.

LEVELEZÉS.

Lelkeszeiktatás.

Igen tisztelt Szerkesztő Ur! Azon reményben, hogy a „Csiki Lapok“ sok, igen tekintélyes olvasójának érdeklődésével találkozom, kiváló szerencsémnek tartom a Brassó megye hétfalusi róm. kath. hívek és a brassói csiki kolónia egy tekintélyes részének a napokban lefolyt, igen emlékezetes ünnepéről megemlékezni.

Szeptember hó 17-én tartotta csikcsatószege születésü főtisztelendő Koródi Mihály bevonulását Hétfaluba, hogy új állását, melyet az egyházmegyei felsőbb hatóság a Gyergyó-Szentmiklóson 5 éven át kitűnően teljesített kápláni működésnek jutalmául számára kijelölt, elfoglalhassa.

Nem tudom, mi volt nagyobb ez ünnepségen, a lelkesedés-e, vagy az érdeklődés az érkező új plebános személye iránt! Ugy látszik, e kettő együtt teremtette meg azt a felemelő fogadtatást, melyben a hétfalusi csángók valláskülönbség nélkül részesítették Koródi M. lelkészt. Ilyen papfogadást nem lehet mindennap látni. Kocsikkal és lovas banderiummal sietett a lelkesült tömeg Brassóba az új lelki pásztor elé. Brassótól Hétfaluig impozáns menet hirdette a kath. népnek ragaszkodását papjához, a nem kath. népnek tisztelétét ama lelki méltósággal szembe, melyet egy pap képvisel. Sziveinket pedig — köszönet érte — a mindkét elem váltetett buzgalmanak — a katolicizmus öröm-ünnepének lángoló sugarai világították meg.

Hétfalu első falujában harangzugás között üdvözölte az érkezőt Borcsa Mihály lutheránus lelkész, Türkösben diadalív alatt nagy fényvel és örömríadással fogadták, s mindenütt, a hol átvonult és megjelent a lelkesedés elementáris kitérései kísérték. A közelben üdv-szózatok, a távolból a harangok zugása jelezte az „Isten hozott“-at. Virágcsokrok és koszorúk fonták körül a kölcsönös találkozás örömeire kinyújtott karokat. A szeliden mosolygó arcokról a vidámság, az élet terhei alatt összevont barázdákról a meghatottság sugárzott szét, fényesen rajzolva, hogy itt osztatlan szeretet és általános lelkesedés fogadja a lelkek új kormányzóját. S a mi e kitüntető, lelkes fogadásban nem kevésbé ragadta meg lelkünket, azon figyelem és előzetekesség volt, a melyben Koródi M. a más vallásuaktól is részesült.

Igazolja ezt ama négy, részben református, részben lutheránus lelkész, kik az ünnepélyen hívők nagy sokaságától kísérve résztvettek. Minden esetre nemcsak a vallás-béke és egyetértés biztosítékát, hanem egy buzgó, munkás kath. papot is sejdítették benne, ki ifjú munka-erejével és fáradhatlan buzgalomával sokat tehet a hétfalusi csángók vallás-erkölcsi javának előmozdításán.

Türkösben, hol a plebánia-templom és rezidencia is vannak, az új lelkes frappans beszédben szólott a prédikáló székről a jelenlévőkhez és azután a szent mise-áldozatot mutatta be, a pásztorért és nyájért egyenlően.

A templomi ünnepség után fényes bankett volt, a melynek és az egész ünnepségnek ily ügyes rendezéséért elismerésünket kell nyilvánítanunk a rendező bizottságnak és kitűnő elnökének, dr. Póka Dezsőnek. Az ebéden résztvettek: Möller Fede brassói apát-plebános vezetése alatt a brassói pap-ságnak nagy része, Brassóból Koródi Mihály és kedves családja, mint az új pap rokonai és több intelligens, különösen csiki egyén, Hétfaluból pedig mintegy 60—65 előkelő egyén.

Ebéd alatt a jókedv lendületes tósztokban csendült fel, melyeknek sorát Müller Ede apát-plebános nyitotta meg a nála megszokott szónoki erővel, éltetvén püspök urunk ő Exzellenziáját, a távozó és újonnan kinevezett kath. plebánosokat. Ezután még Koródi M. ünnepelt lelkész, Albert Ferenc és Barácsi Sándor brassói gymn. tanárok, Biró Sándor brassói elemi iskolai vezértanító, Kiss Borcsa és Deák protestáns lelkészek mondtak szellemesnél szellemesebb tósztokokat.

A vig öröm-lakoma után kettős érzellemmel távoztunk a katolicizmus ezen öröm-ünnepéről: elismeréssel a nép iránt, mely így fogadja lelki atyját, tisztelettel a lelki atya iránt, ki multjával ily fogadtatásra érdemesítette magát.

S midőn ezen érzelmeink nyilvánosságra hozását nem mulaszthattam el, nem kések egyszerű szívből üdvöt és szerencsét kívánni Istentől Koródi M. lelkésznek, mindazok nevében, kik őt a működés ezen új, kiváló fontosságú terén érdeklődéssel kísérik, hogy a mi Csikmegyénk ezen fiatal, derék munkásának sikereiből egyházunkra áldás, hazánkra haszon, megyénknek pedig dicsőség háramoljon.

KÜLÖNFÉLÉK.

— Adakozás a madófalvi emlék-alap javára.

A békésmegyei tekintetes alispáni hivatal a nevezett célra 16 frt 91 krt juttatott kiadólivatalunkhoz. — Gy e r g y ó - S z e n t m i k l ó s r ó l B e n e d e k Sándor ur 50 krt küldött.

Mai számunkban ki van mutatva 17 frt 41 kr.

Az eddigi gyűjtés összege 1629 frt 65 kr.

Főösszeg 1647 frt 06 kr.

Azaz: Egyezerhatvashatvanhét forint 06 kr.

Fogadják a buzgó gyűjtők és nemes szívű adakozók a szent ügy nevében leghálásabb köszönetünk.

— Esküvő. Diszes esküvő folyt le folyó hó 26-án déli 12 órakor a helybeli róm. kath. templomban. Dr. Kovács S. János brassói főreáliskolai jeles tanár vezette oltárhoz Gál Endre vármegyei tisztii ügyész kedves és művelt leányát, Margit kisasszonyt. A fényes násznépet 12 kocsi szállította a bájos menyasszony szüleinek házából a templomba, a hol az esketési szertartást László János segédlelkész végezte. Esküvő után az örömszülők házában gazdag lakoma volt.

— Eljegyzés. Zákariás István, kir. járásbírósi albiró Szeliatyén, eljegyezte Zákariás Anna kisasszonyt, Zákariás Árpád soósmezői kereskedő kedves és szép leányát.

— Elmaradt képviselőtestületi gyűlés. Folyó hó 25-én délelőtt 9 órára városunk képviselőtestületének tagjai gyűlésbe voltak összehíva. A tárgyszorozatra igen sok fontos ügy, többek között az 1894. évi költségvetés is fel volt véve. A gyűlést azonban a képviselőtestületi tagok részvétlensége miatt nem lehetett megtartani, s így azt f. hó 28-ának (csütörtök) délelőtt 9 órájára halasztották.

— A szentmihályi vásár. A helybeli őszi sokadalom állat vására élénk forgalmat jöslőleg köszönt be. Mai napon (szept. 26.) a közel fekvő megyékből igen sok vevő jelentkezett s ezek arányához képest a megye minden részéből már a mai napon sok marhát hajtottak fel.

— **Uj mészárosok.** Nuridsán Gergely, régi jónevű mészáros — mint halljuk — a városi husvágó helyiségben új mészárszéket nyit, a hol egy kiló jó minőségű marhahúst 36 krajczáron fognak árulni. A jóra való mészárosot ajánljuk a közönség pártfogásába.

— **Szerencsétlenség.** A mint egy Gy.-Szentmiklósról lapunknak küldött szűkszavú távirat jelenti a Gyergyó-Ujfalu környékén tartott medvevadászat alkalmával megrendítő szerencsétlenség történt. Folyó hó 25-én a vadászat után Gálfalvi aljárásbíró borozásközben véletlenségből agyonlötte Fülöp Lajos borszéki gazdatisztet.

— **Tűz.** Csik-Somlyón f. hó 20-án este, ny fél 8 óra tájban Balla István odaváló lakos csüre kigyuladt és a benne elhelyezett takarmány és gabonafélékkel együtt teljesen elégett. Szép csendes idő volt, s e miatt a tüzet mielőtt az tovább terjedhetett volna, elfojtották.

— **Halálozás.** Csikszentgyörgyi Kasza Imre ny. körjegyző és birtokos életének 70-ik, boldog házasságának 12-ik évében f. hó 21-én esti 10 órakor végelegyengülésben megszünt élni. A megboldogultnak földi részeit f. hó 24-én d. u. 3 órakor tették a csikszentgyörgyi templom-kerítésbe örök nyugalomra; lelkéért pedig az engesztelő szent mise-áldozat 25-én délelőtt 9 órakor mutatták be az Egek Urának. Nyugodjék békével!

— **Hangverseny.** Alig néhány hónapja annak, hogy Gyergyó-Szentmiklóson Görög Joáchim plebános, mint elnök és Nyers Károly polg. isk. tanár, mint karmester vezetése alatt megalakult a Hilária, nők és férfiak dalköre; már is több alkalommal dicséretre méltó életjelt adott önmagáról. Hogy e dalkör mennyire életrevaló s tagjaiban minő szép képesség van, legfényesebben bizonyította azon hangverseny által, melyet f. hó 16-án Gyergyó-Szentmiklóson adott. E fellépésében nem az egyesületi életnek kezdődő csermelyét, hanem a váratlanul, meglepően előtörő dus folyót láthattuk, mely a legszebb reményekre jogosít. A hangverseny programja művészi darabokból volt összeállítva, gazdag és változatos volt, s minden pontja, a női kar által előadott „Cserebogár“ kivételével, várakozáson felül, nagyszerűen sikerült. Elismeréssel kell kiemelniük a szabatoságot, a kifogástalan összhangzást, a vegyes karban a sokféle hangnem szabályos összecsengését, melyek oly kellemesen hatottak s valódi élvezetet nyújtottak. A közönségen meg is látszott, hogy nem a szokásos elnézéssel, hanem élvezettel s gyönyörrel hallgatta a darabokat. Tapsa sem az udvariasságnak, hanem a lelkesedésnek, a tetszésnek igazi nyilatkozata volt, mely egyes daraboknál, mint a férfikar „Cserebogár“-jánál, a vegyes kar „Alvajáró“-jánál s a „Rákóczy-induló“-nál valóságos tapsviharban tört ki. A következő darabok adattak elő: 1. Jelige. Vegyeskar által. (Huber K.-tól.) 2. Opera-egyveleg. Zongorán Laurency Berta k. a. által. 3. A rózsá temetése. Szavalt Csergő Erzsébet k. a. által. 4. Cserebogár... Női kar által. (Huber K.-tól.) 5. Cserebogár... A férfikar által. (Huber K.-tól.) 6. Az alvajáró opera II-ik felvonásából kvintett (V. Bellini-től.) Csiky Anna k. a. zongorakísérete mellett a vegyeskar. 7. Tavasz reggel (Raff I.-tól) duett. Lázár Stefi u. h. harmonium kísérete mellett Liebl Ede és Simon Ádám urak által. 8. Lehullott a rezző nyárfa... (Huber K.-tól.) A vegyeskar által. 9. Rákóczy-induló. (Egesszer M.-tól.) Romfeld Mariczi k. a. zongorakísérete mellett a férfikar által. Azonban nemcsak a közönségnek, hanem a dalkörnek is kijutott az örömből és megelégedésből; mert noha Gyergyó-Szentmiklós közönsége ilyen esetekben nem vonja meg pártfogását, de ezen a koncerten kiváló, mondhatjuk feltűnő szép számban jelent meg, mintha előérzete lett volna, hogy oly egyesület kezdi estélyeit, mely komolyan fogja fel célját s derekasán rá akar szolgálni a közönség érdeklődésére s nem azt tekinti, hogy mennyi több legyen a bevétel, hanem minél élvezetesebb legyen az estély. A helybeli közönséget gazdagította a vidék is, honnan többen jelentek meg. A műsor végén tánczra perdült a fiatalok, sőt a felkeltett jó hangulat árja nemcsak a publikumnak új korát, hanem magával ragadta a közép- és ó kora is; s a múlt, jelen és jövő kifogyhatatlan volt a jó kedvben, a vidám tánczban. S ha nem volt derű az őszi éji égen, volt derű a mulatóknak az örömtől is tavaszodó

lelkében; ha nem volt sem nap, sem csillag a homályos égbolton, volt sok szép nap és csillag a teremben. Ilyen kedves estély sikeréhez nem is számítjuk az anyagi hasznot, azért csakis a tudósítás hűsége miatt említjük meg, hogy egy koronás belépő díj mellett 205 korona és 20 fillér volt a bevétel.

— **Gyászhir.** A halál hova-tovább mindinkább gyériti az 1848—49-es honvédek sorait. F. hó 12-én gyergyó ditrói Bajkó Mátyást 1848/49-es honvéd főhadnagyot és birtokost vette áldozatai közé. A boldogultnak földi részei folyó hó 14-én a ditrói közös sirkertben tettek örök nyugalomra. A nagyszámban megjelent résztvevő közönség az 1848/49-beli honvéd hajtársak s ezek közül a gyászszos koporsót, melyre a többi koszoruk mellé a csikmegyei honvédegylet nevében az egylet elnöke is egy díszes koszorut helyezett, körülvevő, gyergyót vivő honvédek, szomorú képei eléggé igazolták azt, hogy elhunytban egy igazi honpolgárt és az 1848-iki szabadságerért hiven küzdő s a szabadságharcokban érdemjellel kitüntetett hős honvéd szállt a sirba. A kerületi főesperes, ki a gyászszos szertartást nagy segédlettel végezte, a boldogultnak polgári tisztá életét a koporsó mellett igen szépen ecsetelte, a szabadságharcban elkövetett hős tetteit pedig Benedek István honvédegyleti elnök rövid, de megható beszédben örököltette meg. Nyugodjék békében!

— **Nyilvános nyugtázás és köszönet.** A gyergyó-szentmiklósi Hiláriának folyó hó 16-án tartott hangversenye alkalmával felülfizettek: Görög Joáchim elnök 5 frt. Legifjabb Mélik István 2 forint. Urmánczy János (Toplicza) 1 forint 50 krajczár. Lázár Gyula, Gálfi Zoltán, Mátyás Adolf, Kovács Ignác 1—1 frt. Vavrina István, Cserni Lajos főhadnagy (Ditró), Fülöp István, dr. Fejér Dávid, Urmánczy Jeró (Toplicza), Fritsch Albertné, Simon Ede, Krisztián Antal, Kiss Antal ezredes, Antalfi Gábor (Csik-Szereda), Rancz János (Karczfalva), Ferenczy Károly, Puskás Alajos (Tekerőpatak), Bogdán István, ifj. Lengyel Gergely 50—50 kr. Lukács Ignác, Megyesi János 30—30 kr. A tagok közül a következők váltották meg jegyeiket: Hochschild Lajos, Liebl Ede, Csiky Ilona, Csiky Anna, Koczián Lajos, Eránosz Miklós, Farkas Imre, Simon Edéné, Boesánczi István, Simon Ádám, Kis Pál, Nyers Károly, Nyers Károlyné, Nyerges Gyula, Benke Kelemen, Simon Lőrincz, Nagy Endre, Karácson Ninka, Czárán Berta, Laurency Berta, Kelemen Elek, Vakár Ferencz, Romfeld Mariczi, Laurency Rudolf 50—50 kr. Fogadják ezért a rendező bizottság hálás köszönetét. A rendező bizottság.

— **A „Honvéd.“** Ama rendkívüli s igazán páratlan érdeklődés, a melylyel a közönség „A Honvéd“ című politikai napilapot felkarolta, arra indította e tartalmas, gazdag s gyönyörű színes képpel illusztrált napilap szerkesztőségét, hogy hála-jának valami módon kifejezést is adjon. E hála-jának megnyilatkozására a legalkalmasabb eszköznek találta, ha előfizetői közt értékes drágaságokat sorsol ki. Három napot válogatott ki az ajándékok szétosztására, az első napon október 1-én, 10 drb Körömözön vert, jó magyar tiz koronás aranyat, október 15-én gyönyörű női aranyórát, november 1-én gyémántkövű aranygyűrűt juttat előfizetői közül annak, a kinek a czimszalagját a szerencsekerekéből kihúzzák. Nem válogat előfizetői között, nem köti feltételekhez a sorsjátékot. A kevésbé tehetős, a ki csak egy hónapra fizet elő „A Honvéd“-re (vidéken 1 frt), ép úgy részt kérhet a sorsjátékból, mint a kinek módjában áll, hogy egy negyedévre 3 frt, félévre 6 frt, egész évre 12 frtot fizessen elő. A megjelölt napokon, a sorsluzás napjain a szerkesztőség palotájába (Budapest, Révay-utca 14. szám alá) jön egy hivatalos személy, még pedig a királyi körjegyző, hogy a sorsolásnak megadja a hivatalos jelleget. A részvétel módja nagyon egyszerű. Az előfizető beküldi a czimszalagját, valamennyit bedobják a szerencsekerekbe s a kinek a czimszalagját kihúzzák, az kapja „A Honvéd“ ajándékát. Siessen mindenki az előfizetéssel, hogy már az első, október 1-én tartandó sorsjátékon részt vehessen. Ezen felül minden újonnan belépő előfizetőnek ingyen küldi meg „A Honvéd“ a most folyó két regény összes eddigi folytatását és az eddig megjelent összes képeket. Október elején egy harmadik, rendkívül

szenzációs regény közlését kezdi meg „A Honvéd“. Az izgalmas jelenetekben bővelkedő s fordulatokban gazdag regény czime „Szép asszony váltói“.

— **Megbocsájtott hűtlenség.** A fiatal ügyvéd, a ki csak néhány hónapja nős, egy házson kívül töltött éjszaka után reggel haza érkezik, csatákosan, lucskosan, sárosan és tenyerébe temetve arcját, a falnak dőlve megáll az ajtó mellett. Az ilyenekhez nem szokott fiatal menyecske rémülten összecsapja kezeit:

— Mi lett téged ember?

Nebezen mozgó nyelvvel dadogja az:

— Ah, az az... Eszter... oh az az... Eszter... Oh az a drága jó Eszter

— Micsoda Eszter? — vágott hirtelen harraggal dadogó férje szavába a megsértett asszony. Tehát Esztered van neked? Hát a gyűrűd, hát az órád hol van?

— Ne busulj asszony. Ott, ott vannak, a hol azt a jó Eszter

— Hol van az az Eszter? — kérdezte izgatottan és könnyes szemekkel a fiatal asszony.

— Ott van Dani bácsinál — nyögte ki végre a támogatásra szoruló férj — a hol azt a drága jó Eszter... házy cognacot ittuk.

— Vagy ugy! — s azzal örömmel karolta át támolygó férjét az asszonyka. Jer és alud ki magad drága férjecsém, mert ezt az Esztert megbocsátom.

És a családi béke ismét helyreállt.

— **Lapunk** mai számához a „Pesti Hírlap“ előfizetési felhívása van mellékelve.

KÖZGAZDASÁG ÉS IPAR.

Iparkamarai közgyűlés.

Maros-Vásárhely, szept. 23.

A marosvásárhelyi iparkamara szeptember 22-én Tauszik Hugó elnöke alatt tartott teljes ülésén tárgyalta a kereskedelmi miniszternek az ipari szövetkezetek létesítése körül kifejtendő országos akció tárgyában érkezett leiratát. A kamara a szövetkezeti ügynek a kisiparosok körében leendő hathatós propagálását határozta el. A mértékekről s azok hitelesítéséről szóló törvényjavaslatot örömmel üdvözli, kívánatosnak tartja azonban, hogy a hordó — hitelesítés is a fölláthatandó állami mérték — hitelesítő hivatalokra bizassék. Kovács Ferencz indítványára elhatározta, hogy a Maros-Vásárhelyen létesítettetni kívánt II-ik műegyetem érdekében ismételtelen lépéseket tesz. Gelléri Mórt az országos iparegyesület aligazgatóját levelező taggá választotta. Erdőszentgyörgy marostordamegyei község által kért három országos vásár közül két vásárnak az engedélyezését pártolándónak véleményezte.

Olvastatott Háromszék vármegye alispánjának átirata, melyben kéri a kamarát, hogy alsó-rákosmíkó-ujfalu-csikszereda-gyimesi vasutvonal ügyében a megye részéről teendő lépéseket illetékes helyen támogassa. A közgyűlés, tekintettel arra, hogy a kamarának a székelyföldi vasúthálózat ügyében a kereskedelemügyi miniszterhez intézett fölterjesztése világosan megjelölte azt az egységes tervet, mely az ország és a Székelyföld különleges közgazdasági viszonyainak megfelel, e tárgyban újabb fölterjesztést nem tehetett.

A Gyergyó-Tölgyes és Békás közötti hiányos postaközlekedés tárgyában a békási kereskedőtől vett panasz következtében a kamara átiratot határozott intézni a kolozsvári m. kir. posta- és táviratigazgatósághoz, melyben a jelenlegi egy lovas posta helyett, naponta két lovas postakocsi közlekedés létesítését kéri.

A kamara 1894. évi költségvetése 7732 frt bevételben és 7725 frt kiadásban állapított meg.

A törvényhatósági ipartanácsokba a kamara rendes tagokul a következőket jelölte ki: Csikmegyébe Deér Venczel és Györgyakab Márton, Háromszék megye részére Molnár Józsiás és Ferencz Lajos és Udvarhely megye részére Ugron Gábor és Farczádi Károly kamarai tagokat.

Vállalkozóknak.

A csikszeredai kir. ügyészség fogházánál az őrszoba ajtajának új tokozat, új fenyődeszka padlozat, az eresz csatorna hibás részeinek ujja alakítása stb. javítási munkálatok 192 frt 58 kr költségkeretén belül 1893. évi október hó 10-én d. e. 9 órakor a csikszeredai kir. ügyészség hivatalos helyiségében tartandó szóbeli árlejtési tárgyaláson a legintányosabban vállalkozónak ki fog adatni. A műszaki iratok nevezett kir. ügyészségnél a hivatalos órák alatt betekintheők.

Szám 4586—1892.

tlkvi.

Arverési hirdetményi kivonat.

A csikszeredai kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Száva Kristóf és testvére csikszépvízi kereskedő cég végrehajtónak Száva Zakariás brassói lakos végrehajtást szenvedő elleni 1800 frt tőkekövetelés és járulékaik iránti végrehajtási ügyében a csikszeredai kir. törvényszék területén lévő Csik-Zsögöd község határára, de Csik-Szereda városában fekvő, a csikszögödi 681. sz. tjkvben A 1/4 alatt foglalt 1 r. 5526, 5527. hrszámú végrehajtást szenvedett és neje szül. Szebeni Terézia nevében álló belső telekre az árverést 1120 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1893. évi október hó 24-ik napján d. e. 9 órakor ezen tkvi hatóság irodájában (törvényszéki épület 14-ik ajtó) megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át, vagyis 112 forintot készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügy-miniszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kikiáltott szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Csik-Szeredán, 1893. márczius 6-án.
A kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság.

Szacsval Imre,
törvényszéki bíró.

1950—1893.

ki.

Árverezési hirdetmény.

Csik-Szereda város tanácsa által a folyó 1893. évi október hó 8-ik napján délelőtt 9 órakor a város tanácstermében megkezdődő, nyilvános árverésen a többet ígérőnek az 1894-ik év január 1-től 1894-ik év december 30-ig, tehát egyévi időtartamra haszonbérbe adatnak:

1. Belpiaczvárnak jövedelme 1900 frt.
2. Külpiacz jövedelme 1850 "
3. Marhabehajtási vám jövedelme 900 "
4. Sertéspiacz-vám jövedelme 30 "
5. Kompona-vám jövedelme . . 25 "
6. Barompia cz kocsma jövedelme 20 "
7. A királyi kincstárral kötött szerződés és annak feltételei értelmében albérletbe adja, továbbá a kizárólagos szeszkimérési jogosultságot és a bor, sör, cukor, mustogyszási adók beszedését 10,000 frt kikiáltási árban.

8. Árverezni szándékozók tartoznak az árverezés napján a kikiáltási összeg 10%-át bánatpénzzel letenni, mely bánatpénz a városi pénztárba helyeztetvén el, vállalkozónak utolsó részletfizetésében fog betudatni.

9. A vállalat után járó minden terheket bélyeg- és kincstári illetékeket, a város tanácsa előlegezi és hordozza, de köteles vállalkozó ezeket a város pénztárába visszafizetni. Egyéb feltételeket vállalkozni kívánók bármikor az árverezés megtörténte előtt a hivatalos órák alatt délelőtti 9—12-ig, délután 2—5-ig a város tanácsházánál a polgármesteri irodában betekintheők, s azokról maguknak bővebb felvilágosítást is szerezhetnek.

Csik-Szereda, 1893. szeptember 11-én.

Csedő István,
polgármester.

Szám 564.

v. 1893.

Versenyárgyalási hirdetmény.

A Csikvármegye területén lévő törvényhatósági utakra az 1894., 1895., 1896., 1897., 1898. és 1899. években eszkozilendő kavicsszállítás biztosítása végett a folyó 1893. évi október hó 23-án a csikmegyei kir. államépítészeti hivatal helyiségében zárt írásbeli ajánlatok útján versenyárgyalás tartatik.

Felhivatnak ennél fogva vállalkozni kívánók, hogy ajánlataikat a fentemlített államépítészeti hivatalhoz címelve, legkésőbb a kitűzött tárgyalási nap d. e. 10 órájáig nyujtsák be. A később beérkezett ajánlatok, valamint általában a bármikor beérkezett táviratok és utó ajánlatok figyelembe vétetni nem fognak. Az ajánlatok öt pecséttel zárt borítékban a címzésen felül világosan kiirandó az államépítészeti hivatal és azon törvényhatósági közut neve, melyre az ajánlat vonatkozik.

Az ajánlatok az államépítészeti hivatalban átvehető ajánlati és felosztási kimutatási minta szerint teendők meg.

Azon esetben, ha ajánlattevő az államépítészeti hivatalnál megtudható kőmintától eltérő kőanyagot kívánna szállítani, ennek saját pecsétjével ellátott két mintáját ajánlatához mellékelni s egyuttal a felosztási kimutatás 7. rovatában a termelési helyet is megjelölni tartozik.

Az árak, a közíg. bizottság által elfogadott s az államépítészeti hivatalnál megtudható mintával azonos, vagy bár attól eltérő, de legalább is oly minőségű anyagra kell vonatkoznia.

A benyújtott ajánlatok vissza nem vonhatók s mindegyik ajánlattevő ajánlatának beadásától számított nyolcz hétig kötelezettségben marad.

Az ajánlatok a következő törvényhatósági utzakaszokra:

1. Kézdivásárhely-szentkirályi ut Háromszék megye határától a Nyerges tetőig 250 halom 962 frt — kr.
 2. A Nyerges tetőtől Csik-Szentkirályig 200 " 796 " 50 "
 3. A brassó-tölgyesi uton Háromszék megye határától Csik-Szeredáig 1250 halom 6045 " — "
 4. Taploczától a Gréczes tetőig a 135. km. oszlopig 450 " 1740 " — "
 5. A Gréczes tetőtől Gyergyó-Szentmiklósig 220 " 1055 " — "
 6. Gyergyó-Szentmiklóstól a Putnán át Tölgyesig, Ditrótól Salamáson át a megye határáig és Ditrótól Borszékig 2310 halom 10269 " — "
 7. A gyergyó-szentmiklós-parajdi utvonallra 470 " 2303 frt — kr
- előírányzott összegekkel, az egyes utzakaszokra külön-külön, vagy több utzakaszra egyutt beadhatók.

A törvényhatósági utak más részeire ezen szakaszon kívül tett ajánlatok figyelembe vétetni nem fognak.

Ugy az ajánlat, mint a hozzá mellékelte felosztási kimutatás szabályszerű bélyeggel látandó el és mindkettő az ajánlat tevő által aláírandó.

A bánatpénznek a megyei házi pénztárnál történt befizetését igazoló nyugta az ajánlathoz csatolandó.

A bánatpénznek a tárgyalásnál alapul szolgáló felosztási kimutatásban kitett mennyiség után az ajánlott árak összegeinek 5%-át kell kitenni.

Azoknak az ajánlattevőknek, kiknek ajánlata el nem fogadtatott, bánatpénze az árlejtés eredménye feletti határozat hozatal után fog kiadatni, illetve az intézkedés a kiadatás iránt megtétetni.

A tett ajánlat vállalkozót azonnal, a vármegye közigazgatási bizottságát azonban csak azon naptól fogva kötelezi, melyen azt a vármegye alispánja elfogadja.

A szállítási szerződés és részletes feltételek, az ajánlati minta s ennek mellékletét képező felosztási kimutatás és kőminták az államépítészeti hivatalnál a szokott hivatalos órákban átvehető, illetve megtekintheők.

Kelt Csik-Szeredán, 1893. évi szeptember hó 19-én.

PAP DOMOKOS,
kir. mérnök.

ROMFELD FELIX-féle

SÖRCSARNOK teljes BERENDEZÉSSEL, hozzá tartozó 2 szoba, konyha és kertihelyiséggel előnyösön bérbe adó. Értekezhetni a tulajdonossal.

Van szerencsém tudatni a n. érd. közönséggel, hogy Tusnádfürdőről hazajöve

Kávé- és Czukrász-üzletemet

egész ujra berendeztem és október hó 1-től kezdve megnyitom.

Czukrász üzletemben kapható naponta friss sütemény; ugyszintén keresztelések-, lakodalmak- és táncvigalmakra készséggel fogadok minden megrendelést s azokat a leggondosabban készítem el.

Továbbá csemege borok butelliákban és egész friss kőbányai sör a legintányosabb áron.

Számos látogatást kérve, maradtam

tisztelettel

FRIEDMAN JAKAB,
czukrász Csik-Szeredában.